
Odkrivanje in preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma

---

Bogdan Tušar, univ. dipl. prav.

I. VSEBINA PREDAVANJA

- Pranje denarja (PD) in financiranje terorizma (FT) (pravne podlage, definicije, metode in tehnike);
- Pregled ukrepov na področju preprečevanja PD in FT (skrben pregled stranke, ocena tveganja, ugotavljanje dejanskega lastnika, pridobivanje in sporočanje podatkov, hramba in varstvo evidenc ipd.);
- Predstavitev indikatorjev za prepoznavanje strank in transakcij, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum PD ali FT;
- Vloga ATVP in Urada za preprečevanje pranja denarja (Urad) v sistemu odkrivanja in preprečevanja PD in FT;

II. PRANJE DENARJA IN FINANCIRANJE TERORIZMA – mednarodna ureditev PD

- Konvencija OZN zoper nezakonit promet mamil in psihotropnih snovi (Dunaj, 1988)
- Konvencija SE št. 141 o pranju, odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem (Strassbourg, 1990)
- Konvencija OZN proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu (Palermo, 2000)
- Okvirni sklep ES z dne 26. 6. 2001 o pranju denarja, identifikaciji, sledenju, zamrznitvi, zasegu in odvzemu predmetov in premoženjske koristi iz kaznivih dejanj
- Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja (Bruselj, 1991, 2001, 2005)
- 40 PRIPOROČIL "FATF" (1990, 1996, 2003, 2004, 2012, zadnja revizija februar 2025)
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranja terorizma (Bruselj, 2015)
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/1675 o dopolnitvi Direktive (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z opredelitvijo tretjih držav z visokim tveganjem, ki imajo strateške pomanjkljivosti (Bruselj, 2016)
- Direktiva 2018/843 Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za PD in FT ter o spremembi direktiv 2009/138/ES in 2013/36/EU (Bruselj 2018)
- Poročilo Evropske Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o oceni tveganja pranja denarja in financiranja terorizma, ki vpliva na notranji trg in je povezano s čezmejnimi dejavnostmi (Bruselj, 2017, 2019)

- Uredba (EU) 2018/1672 Evropskega parlamenta in Sveta o kontroli gotovine, ki se vnaša v Unijo ali iznaša iz nje
- Uredbo (EU) 2024/1624 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma (**uporabljala se bo neposredno od 10. julija 2027 dalje**)
- Direktiva (EU) 2024/1640 o mehanizmih, ki jih morajo vzpostaviti države članice za preprečevanje uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma - (uskladitev s 74. členom AMLD6 **že izvedena v ZZZDFT-2C**, uskladitev z 11., 12., 13. in 15. členom – **rok do 10. julija 2026** in uskladitev z 18. členom – **rok do 10. julija 2029**)
- Direktiva (EU) 2024/1654 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2024 o spremembi Direktive (EU) 2019/1153 glede dostopa pristojnih organov do centraliziranih registrov bančnih računov prek sistema povezovanja in tehničnih ukrepov za lažjo uporabo evidenc transakcij
- Uredba (EU) 2024/1620 o ustanovitvi organa za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma

Mednarodna ureditev FT

- **Mednarodna konvencija o zatiranju financiranja terorizma (New York, 1999)**
- **Resolucija VS OZN 1373 (New York, 1999)**
- **Konvencija SE o preprečevanju terorizma (Varšava, 2005)**
- **Konvencija SE o pranju denarja, financiranju terorizma, odkrivanju, zasegu in zplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem (Varšava, 2005)**
- **9 SPECIALNIH PRIPOOČIL FATF na področju preprečevanja financiranja terorizma (2001 – 2005, 2012, zadnja revizija februar 2025)**

Slovenska ureditev PD in FT

- **Kazenski zakonik RS** (245. čl. – pranje denarja in 109. člen – financiranje terorizma)
- **Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma** (Uradni list RS, št. 48/22, 145/22, 17/25 in 56/25) s podzakonskimi akti
- **Zakon o omejevalnih ukrepih, ki jih Republika Slovenija sprejme ali izvaja skladno s pravnimi akti in odločitvami, sprejetimi v okviru mednarodnih organizacij** (Uradni list RS, št. 127/06 in 44/22)
- Poročilo o izvedbi nacionalne ocene tveganja Republike Slovenije za pranje denarja in financiranje terorizma s podatki 2016 do 2019 in od 2020 do 2023
- **Smernice ATVP za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma** (2010, 2015, 2018 in 2023)

Smernice ATVP

Opredeljujejo in določajo:

- izdelavo ocene tveganja za PD in FT,
- politike, kontrole in postopke za učinkovito ublažitev in obvladovanje tveganj
- usmeritve pri izvajanju pregleda stranke,
- usmeritve glede sporočanja podatkov Uradu,
- usmeritve glede določanja in delovanja pooblaščenca za PPDFT,
- usmeritve za strokovno usposabljanje in informiranje zaposlenih,
- notranje kontrole,
- vlogo in odgovornosti upravljalnega organa na področju PPDFT,
- usmeritev za pripravo seznama indikatorjev za PPDFT,
- ukrepe zagotavljanja varstva in hrambe podatkov ter evidenc,
- usmeritve pri izvajanju ukrepov v podružnicah in hčerinskih družbah,
- sistem obveščanja ob kršitvah.

Kaj je pranje denarja?

- pretvorba nezakonito pridobljenega denarja ali drugega premoženja v drugo obliko (npr. gotovino v negotovinske oblike premoženja in obratno)
- prikrivanje dejanskega izvora lastništva nelegalno pridobljenega dohodka in
- ustvarjanje navidezno legalnega vira lastništva nad premoženjem

Glavne značilnosti pranja denarja

- PD je organizirana kriminalna dejavnost, v katero so običajno vpletene organizirane kriminalne združbe, redko posamezniki,
- proces PD običajno vključuje velike vsote denarja,
- denar ali premoženje, ki je predmet pranja, izvira iz predhodno storjenega kaznivega dejanja (najpogosteje npr. trgovina z mamili in orožjem, tihotapljenje, davčne zatajitve, poslovne goljufije, podkupovanje ipd.)
- PD se opravi preko legalnega plačilnega sistema, ki ga predstavljajo finančne in kreditne institucije, z uporabo finančnih instrumentov
- PD vključuje mednarodne tokove zlasti v regije kjer je finančni nadzor nezadosten ali pa ga sploh ni
- opran denar deluje kot legitimno pridobljen denar ali premoženje in se najpogosteje investira nazaj v nelegalne, lahko pa tudi v legalne dejavnosti
- PD ogroža gospodarsko, finančno in socialno stabilnost države

Faze pranja denarja

- 1. faza: PLASMA** - PLASMA SREDSTEV V FINANČNI SISTEM DRŽAVE (prenos gotovine čez mejo, elektronska nakazila na račune v tujino, zamenjava denarja v druge oblike premoženja, ipd.)
- 2. faza: PRIKRIVANJE** - PRIKRIVANJE IZVORA DENARJA (finančne operacije v tujini preko različnih kreditnih in finančnih instituciji (uporaba "offshore" podjetij, fiktivna nakazila in pogodbe, drobljenje zneskov, navidezno zadolževanje, uporaba sefov, nakup plačilnih instrumentov z gotovino, tihotapljenje gotovine, dvojno računovodstvo, preprodaja nepremičnin itd...)
- 3. faza.: INTEGRACIJA** - VKLJUČITEV SREDSTEV V GOSPODARSTVO, INVESTIRANJE SREDSTEV V IZVAJANJE KRIMINALNE DEJAVNOSTI (nakupi orožja, mamil, podkupovanje, ipd.) ALI ZA NAKUPE DOBRIN (nepremičnine, zlato, dragi kamni, umetniška dela, ipd.)

Kaj je financiranje terorizma?

Financiranje terorizma je:

- **zagotavljanje ali zbiranje oziroma**
- **poskus zagotavljanja ali zbiranja**

denarja ali drugega premoženja zakonitega ali nezakonitega izvora, posredno ali neposredno, z namenom ali zavedajoč se, da bo v celoti ali delno uporabljeno za izvedbo:

- terorističnega dejanja ali
- drugega dejanja, povezanega s terorizmom ali
- da ga bo uporabil terorist ali teroristična organ.

Viri financira terorizma?

- **zloraba finančne pomoči** (finančna pomoč države namenjena posameznikom ali skupinam)
- **bogati posamezniki** (t.i. tax of wealth)
- **kriminalne dejavnosti** (trgovina z mamili, ugrabitve, izsiljevanja, pranje denarja, tihotapljenje, trgovanje z orožjem ipd.)
- **drugi legalni viri** (donacije, sredstva dobrodelnih organizacij (t.i. charity founds))

Kako se financira terorizem?

- Uporaba neformalnih plačilnih sistemov, ki temeljijo na zaupanju strank - alternative remittance system): npr. **fei ch'ien (flying money), hawala, hundi, chop, chuyen tien, yok song geum, pera padala**
- Uporaba formalnih plačilnih sistemov zlasti v državah, kjer je regulatorni sistem neučinkovit, nezadosten oziroma pomanjkljiv ter dovoljuje uporabo finančnih instrumentov, ki omogočajo prikrivanje ali skrivanje prave identitete strank
- Tihotapljenje gotovine s pomočjo mreže kurirjev in sodelavcev
- Uporaba mreže in dejavnosti dobrodelnih organizacij za financiranje terorističnih aktivnosti ali transfer sredstev namenjenih za izvajanje takšne aktivnosti
- Nakazila manjših vrednosti
- Tihotapljenje ali preprodaja diamantov in drugih dragih kamnov oz. kovin, umetniških del in drugega blaga
- Zloraba sredstev namenjenih za humanitarne namene
- Uporaba bank “školjk” (t.i. shell banks)
- Uporaba davčnih oaz in off-shore držav

ZAVEZANCI ZA IZVAJANJE ZPPDFT-2

- banke in njihove podružnice ter hranilnice, druge plačilne institucije in njihove podružnice, ki opravljajo plačilne storitve v RS preko zastopnika ali neposredno, pošta in borzoposredniške družbe;
- **investicijski skladi, ki prodajajo svoje lastne enote v RS;**
- **družbe za upravljanje in upravljalci alternativnih investicijskih skladov, ki opravljajo storitve gospodarjenja s finančnimi instrumenti in pomožne storitve;**
- **podružnice investicijskega podjetja države članice in podružnice investicijskega podjetja tretje države v RS;**
- **podružnice družbe za upravljanje v RS, ki opravljajo storitve gospodarjenja s finančnimi instrumenti in pomožne storitve;**
- **podružnice upravljavca države članice in podružnice upravljavca alternativnega investicijskega sklada tretje države v RS, ki opravljajo storitve gospodarjenja s finančnimi instrumenti in pomožne storitve;**
- **pokojninske družbe;**
- **upravljalci vzajemnih pokojninskih skladov razen tistih, ki izvajajo obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje v skladu z zakonom, ki ureja sistem obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, sistem obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja in sistem prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja;**
- zavarovalnice, ki imajo dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v skupini življenjskih zavarovanj in njihove podružnice;
- izdajatelji elektronskega denarja in njihove podružnice;
- menjalnice;
- revizijske družbe;
- prireditelji in koncesionarji, ki prirejajo igre na srečo;
- odvetniki in notarji;
- druge pravne in fizične osebe, ki opravljajo določene finančne storitve (npr. dajanje kreditov, finančni zakup, izdajanja in upravljanje virtualnih valut, računovodske storitve, davčno svetovanje, upravljanje naložb, oddajanja sefov, trgovanje z umetninami, prometom plemenitih kovin, organiziranjem in izvajanjem dražb, poslovanjem z nepremičninami, storitve v zvezi s kriptosredstvi ipd.)

III. UKREPI ZA ODKRIVANJE IN PREPREČEVANJE PD IN FT

- Ugotavljanje tveganja (predhodno in naknadno)
- Skrben pregled stranke (Due Dilligence)
- Poglobljen pregled stranke (Enhanced Due Diligence)
- Spremljanje poslovnih aktivnosti stranke (Account Activity Monitoring)
- Sporočanje sumljivih transakcij (Suspicious Activity Reporting)
- Učinkovita notranja kontrola procesov pregleda stranke

Ocena tveganja

- tveganje PD in FT je tveganje, da bo stranka izrabila finančni sistem za PD in FT
- zavezanec oceni tveganje:
  - posamezne skupine ali vrste stranke,
  - poslovnega razmerja,
  - transakcije, produkta, storitve ali distribucijske poti
- na podlagi ugotovljenih tveganj zavezanec izdelava:
  - **ocena tveganja zavezanca - OTZ**
  - **oceno tveganja stranke - OTS**
  - **oceno tveganja skupine - OTSk**

Ocena tveganja zavezanca - OTZ

- **NAMEN:** identifikacija področij poslovanja, ki so izpostavljena tveganjem za PD in FT in na katerih je treba okrepiti kontrolno okolje, da bodo tveganja ustrezno obvladovana.
- ocena tveganja zavezanca (OTZ) zajema celotno poslovanje DZU in je sestavljena iz **ocene inherentnega tveganja** in **ocene učinkovitosti kontrolnega okolja** ter rezultira v **oceni preostalega tveganja**.
- sestavni del ocene tveganja zavezanca (OTZ) je tudi ocena tveganja skupine (OTSk) za podružnice in hčerinske družbe v večinski lasti DZU v državah članicah in v tretjih državah.

Dejavniki tveganja

1. **dejavniki tveganja, povezani s posamezno skupino ali vrsto stranke** – pri teh dejavnikih verjetnost za nastanek škodljive posledice izhaja iz posameznih lastnosti oz. osebnih ali poslovnih karakteristik vlagatelja, ki lahko posredno ali neposredno vplivajo na izpostavljenost DZU aktivnostim PD ali FT.
2. **dejavniki tveganja povezani z državo ali geografskim območjem, iz katerega izvira stranka ali transakcija** – pri teh dejavnikih verjetnost za nastanek škodljive posledice izhaja iz dejstva, da ima vlagatelj prebivališče ali sedež oz. izvaja transakcije ali drugače posluje v državi ali z državo, ki je uvrščena na seznam visoko tveganih držav oz. državo ali geografskim področjem, pri kateri oz. pri katerem obstaja večja verjetnost za PD ali FT (npr. države s pomanjkljivo zakonodajo na področju preprečevanja PD ali FT, države s strateškimi pomanjkljivostmi na področju preprečevanja PD ali FT, države zoper katere so uvedeni omejevalni ukrepi ipd.).
3. **dejavniki tveganja vezani na produkte, storitve ali transakcije oz. posle** - pri teh dejavnikih verjetnost za nastanek škodljive posledice izhaja iz dejstva, da vlagatelj pri DZU sklepa poslovna razmerja ali izvaja vplačila ali izplačila, ki so po svoji naravi, obsegu, zapletenosti, vrednosti ali povezanosti lahko bolj ali manj izpostavljene tveganjem za PD ali FT in iz okoliščin vezanih neposredno na značilnosti posameznih investicijskih storitev oz. poslov, ki jih sklepa ali izvaja DZU (npr. zmožnost ugotavljanja dejanskih lastnikov stranke v primerih, ko je stranka izdala prinosniške delnice, sklepanje poslovnega razmerja s stranko, ki posluje preko skrbniških in fiduciarnih računov, uporaba finančnih instrumentov iz tretjih držav, uporaba finančnih instrumentov, ki ne kotirajo na organiziranih trgih ipd.)
4. **dejavniki tveganja povezani z distribucijskimi potmi** – pri teh dejavnikih verjetnost za nastanek škodljive posledice izhaja iz okoliščin, v katerih se poslovni odnos izvaja na brezosebni ravni in okoliščin, ki so vezane na osebe, na katere je družba prenesla storitev opravljanja pregleda stranke.

Ocena tveganja stranke - OTS

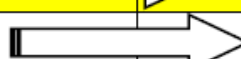
- **NAMEN:** identifikacija tveganj PD in FT, ki jim bo DZU izpostavljena zaradi sklenitve poslovnega razmerja z določeno stranko oziroma njegovega trajanja. DZU na podlagi te ocene določi vrsto pregleda stranke (poenostavljen, običajen, poglobljen) in način spremljanja njenih poslovnih aktivnosti.

Ugotavljanje tveganja pred sklenitvijo poslovnega razmerja

- ugotavljanje istovetnosti stranke z zbiranjem zahtevanih podatkov o stranki, poslovnem razmerju ali transakciji in drugih podatkov, ki jih finančna organizacija potrebuje za pripravo ocene tveganosti;
- presoja pridobljenih podatkov z vidika kriterijev tveganosti za pranje denarja ali financiranje terorizma (ugotavljanje tveganj na podlagi kriterijev, in metodologije opredeljenih v smernicah ATVP);
- določitev ocene tveganosti stranke (OTS), ki mora temeljiti na predhodno izdelani analizi tveganja, z razvrstitvijo stranke, poslovnega razmerja ali transakcije v eno od kategorij tveganosti;
- izvedba pregleda stranke (posebne oblike pregleda stranke: poglobljen ali poenostavljen pregled, pregled preko tretje osebe);
- sklenitev poslovnega razmerja oziroma izvršitev transakcije.

Nivoji tveganja

Glede na kriterije tveganja DZU posameznega vlagatelja, poslovno razmerje, transakcijo, produkt, storitev ali distribucijsko pot umesti v eno od naslednjih kategorij tveganja in izvede ustrezne ukrepe za blažitev in obvladovanje tveganj:

A. Nesprejemljivo tveganje		Prepoved poslovanja s stranko
B. Visoko tveganje		Poglobljen pregled stranke
C. Srednje tveganje		Pregled stranke
D. Neznatno tveganje		Poenostavljen pregled stranke

Dejavniki nesprejemljivega tveganja !!!

- vlagatelj, njegov zakoniti zastopnik ali pooblaščenec je uvrščen na seznamu oseb, zoper katere so sprejeti finančni omejevalni ukrepi VS OZN ali EU,
- vlagatelj je fizična ali pravna oseba s stalnim ali začasnim prebivališčem oz. sedežem v državi, ki je uvrščena na seznam tretjih držav, zoper katere se izvajajo omejevalni ukrepi VS OZN ali EU (*npr. gospodarske in finančne sankcije*).
- identiteta vlagatelja ali njegovega dejanskega lastnika ob sklenitvi poslovnega razmerja ni znana oz. je ni mogoče zanesljivo ugotoviti
- vlagatelj je fizična ali pravna oseba s stalnim ali začasnim prebivališčem oziroma sedežem v entiteti, ki ni subjekt mednarodnega prava, oziroma ni mednarodno priznana kot država
- produkt ali storitev posredno ali neposredno omogoča prikrivanje identitete stranke oziroma njenega dejanskega lastnika
- produkt ali storitev zagotavlja anonimnost plačnika ali prejemnika denarnih sredstev oz. koristi iz premoženja

Dejavniki povečanega tveganja

Poslovni odnos s stranko poteka v nenavadnih okoliščinah, na primer:

- velika nepojasnjena geografska oddaljenost med sedežem DZU in prebivališčem stranke
- stranka prikriva ali skriva določene osebne podatke potrebne za pravilno identifikacijo
- stranka predloži napačne osebne podatke oz. predloži podatke, ki se ne ujemajo z dejanskimi, ipd.
- stranka se izogiba osebnemu stiku z DZU (npr. v imenu stranke vedno nastopa njen pooblaščenec, s stranko ni mogoče vzpostaviti osebnega kontakta ipd.)
- izvora premoženja stranke, ki bo predmet naložbe v sklad ni mogoče zanesljivo ugotoviti ali povezati z dejavnostjo oz. drugimi lastnostmi stranke
- stranka kljub dodatnim stroškom zahteva izplačilo enot premoženja pred iztekom pogodbeno dogovorjenega roka oz. v nesorazmerno kratkem času po izvedenem vplačilu brez pravno ali ekonomsko utemeljenega razloga
- stranka pristopa k sklenitvi poslovnega razmerja brez ustrezne naložbene strategije oz. ekonomsko utemeljenega namena
- stranka pristopa k sklenitvi poslovnega razmerja v okoliščinah, ki niso skladne z njenim siceršnjim finančnim položajem
- druge okoliščine, ki po presoji DZU izrazito odstopajo od običajnega načina poslovanja

Dejavniki povečanega tveganja

Za vlagatelja, ki je fizična oseba:

- stranka, njen zakoniti zastopnik ali pooblaščenec ima stalno ali začasno prebivališče v državi, ki predstavlja povečano geografsko tveganje
- stranka ali njen dejanski lastnik sodi v kategorijo politično izpostavljenih oseb
- stranka, njen zakoniti zastopnik ali pooblaščenec izvaja vplačila nakupne vrednosti enot premoženja oziroma investicijskih kuponov posameznega vzajemnega sklada ali delnic investicijske družbe iz računov kreditnih ali finančnih institucij odprtih v različnih državah
- stranka nenadoma in brez utemeljenega razloga spremeni lokacijo (odpre nov račun v drugi državi ali drugi kreditni oz. finančni ustanovi npr.), na katerega se bo izvedlo izplačilo odkupne vrednosti enot premoženja oziroma investicijskih kuponov posameznega vzajemnega sklada ali delnic investicijske družbe
- premoženja stranke, ki bo predmet naložbe v sklad izvira iz države, ki predstavlja povečano geografsko tveganje
- stranka je fizična oseba, v zvezi s katero je DZU že poročala Uradu zaradi razlogov za sum PD ali FT;
- stranka je fizična oseba, v zvezi s katero je Urad v preteklosti že zahteval izvajanje odredbe o začasni ustavitvi transakcije ali tekočega spremljanja poslovanja
- stranka je fizična oseba, za katero je splošno znano (npr. iz medijev), da je v preteklosti že bila obravnavana za kazniva dejanja s področja PD ali FT

Dejavniki povečanega tveganja

Za vlagatelja, ki je pravna oseba:

- stranka je pravna oseba, tuj sklad, tuja ustanova ali podoben pravni subjekt tujega prava, ki je namenjen upravljanju zasebnega premoženja
- stranka je delniška družba, ki omogoča tretjim osebam, da opravljajo vlogo zastopnika v imenu delničarja, ali delniška družba, ki izdaja delnice na prinosnika
- stranka je pravna oseba, ki ima sedež ali posluje v državi oziroma z državo, ki predstavlja povečano geografsko tveganje
- stranka je pravna oseba, ki opravlja dejavnost, za katero je značilno intenzivno poslovanje z gotovino (npr. trgovanje z umetninami, promet s plemenitimi kovinami in dragimi kamni, trgovanje z avtomobili ipd.)
- stranka je pravna oseba, katere lastniška struktura oziroma spremembe v lastniški strukturi so neobičajne ali čezmerno zapletene glede na naravo njenega poslovanja (*značilnosti stranke so močno razpršeno lastništvo med številne pravne ali fizične osebe, lastniki so povečini pravne osebe s sedežem v državah, z visokim geografskim tveganjem, lastnik vlagatelja je tuj sklad, tuja ustanova ali podoben pravni subjekt tujega prava, ki je namenjen upravljanju zasebnega premoženja ipd.*)
- zakoniti zastopnik oz. pooblaščenec stranke, ki je pravna oseba, ima stalno ali začasno prebivališče v državi, ki predstavlja povečano geografsko tveganje
- dejanski lastnik pravne osebe sodi v kategorijo politično izpostavljenih oseb

Dejavniki povečanega tveganja

Za vlagatelja, ki je pravna oseba:

- stranka je tuja off-shore družba (*gre za tujo pravno osebo, ki ne opravlja ali ne sme opravljati trgovske, proizvodne ali druge dejavnosti v državi, v kateri je registrirana*)
- stranka je kreditna ali finančna institucija brez ustrezne licence pristojnega državnega organa za opravljanje dejavnosti, oziroma v skladu z matično zakonodajo ni subjekt ukrepov na področju odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma
- stranka izvaja vplačila nakupne vrednosti enot premoženja oziroma investicijskih kuponov posameznega vzajemnega sklada ali delnic investicijske družbe iz računov kreditnih ali finančnih institucij odprtih v različnih državah
- stranka nenadoma in brez utemeljenega razloga spremeni lokacijo (odpre nov račun v drugi državi ali drugi kreditni oz. finančni ustanovi npr.), na katerega se bo izvedlo izplačilo odkupne vrednosti enot premoženja oziroma investicijskih kuponov posameznega vzajemnega sklada ali delnic investicijske družbe
- stranka je neprofitna organizacija, ki ima sedež ali posluje v državi ali z državo, za katero je značilno visoko geografsko tveganje. Med relevantne neprofitne organizacije DZU šteje zlasti ustanove, fundacije, društva ali druge pravne osebe oziroma subjekte, ustanovljene za splošno-koristne, dobrodelne ali druge nepridobitne namene, verske skupnosti, neprofitna združenja, ipd.)
- stranka je neprofitna organizacija, med člani ali ustanovitelji katere je fizična ali pravna oseba, ki ima stalno ali začasno prebivališče oziroma sedež v državi z visokim geografskim tveganjem
- premoženja stranke, ki bo predmet naložbe v sklad izvira iz države, ki predstavlja povečano geografsko tveganje

Dejavniki povečanega tveganja

Za vlagatelja, ki je pravna oseba:

- stranka je pravna oseba v zvezi s katero je DZU že poročala Uradu zaradi razlogov za sum PD ali FT;
- stranka je pravna oseba v zvezi s katero je Urad v preteklosti že zahteval izvajanje odredbe o začasni ustavitvi transakcije ali tekočega spremljanja poslovanja;
- stranka je pravna oseba, za katero splošno znano (npr. iz medijev), da je že bila obravnavana za kazniva dejanja s področja PD ali FT

Drugi dejavniki:

- upravljanje premoženja stranke v okviru storitev zasebnega bančništva
- pristop k pravilom upravljanja sklada oziroma nakup delnic investicijske družbe, ki ga v svojem imenu in za račun vlagatelja, kot skrbnik opravi tuja kreditna, finančna ali druga fiduciarna institucija s sedežem v državi, ki predstavlja povečano geografsko tveganje
- pristop k pravilom upravljanja sklada oziroma nakup delnic investicijske družbe brez osebne navzočnosti vlagatelja, njegovega zakonitega zastopnika ali pooblaščenca pri ugotavljanju istovetnosti v DZU
- sklenitev kontokorentnega razmerja s stranko, ki je kreditna ali finančna institucija s sedežem v državi članici EU ali tretji državi

Dejavniki povečanega tveganja

- uporaba novih produktov ali novih storitev, vključno z načini njihove distribucije
- nove tehnologije za nove in obstoječe produkte in nove plačilne metode
- vplačila nakupne vrednosti enot premoženja oziroma investicijskih kuponov posameznega vzajemnega sklada ali delnic investicijske družbe izvedena iz plačilnega računa vlagatelja, odprtega pri kreditni ali finančni instituciji v državi, ki predstavlja povečano geografsko tveganje
- izplačila odkupne vrednosti enot premoženja oziroma investicijskih kuponov posameznega vzajemnega sklada ali delnic investicijske družbe na plačilni račun vlagatelja, odprt pri kreditni ali finančni instituciji v državi, ki predstavlja povečano geografsko tveganje
- izplačila odkupne vrednosti enot premoženja oziroma investicijskih kuponov posameznega vzajemnega sklada ali delnic investicijske družbe na plačilni račun DZU-ju neznanih ali nepovezanih tretjih oseb
- vplačila nakupne vrednosti enot premoženja oziroma investicijskih kuponov posameznega vzajemnega sklada ali delnic investicijske družbe, s strani DZU neznanih ali nepovezanih tretjih oseb
- transakcije, ki so zelo kompleksne narave (npr. izvedene preko tretjih oseb), neobičajne pri vsakdanjem poslovanju in nepričakovano visoke glede na dejavnost ali druge lastnosti stranke oziroma transakcije, za katere je značilen neobičajen ali nepričakovan vzorec brez jasnega ekonomskega, pravnega ali komercialnega ozadja.

DZU kot države oz. geografska območja, ki predstavljajo povečano tveganje za PD ali FT obravnava:

1. države, ki so uvrščene na seznam visoko tveganih tretjih držav s strateškimi pomanjkljivostmi, v katerih ne veljajo ustrezni ukrepi za preprečevanje in odkrivanje PD ali FT, opredeljene z delegiranim aktom, ki ga v skladu z 10. členom Direktive 2015/849/EU sprejme Evropska komisija;
2. države s povečanim tveganjem za pojav PD ali FT oziroma države, v zvezi s katerimi obstaja večja verjetnost za pojav PD ali FT, to so:
  - države, za katere je na podlagi zanesljivih virov ugotovljeno, da imajo precejšnjo stopnjo korupcije ali drugih kaznivih dejanj;
  - države, za katere je na podlagi zanesljivih virov ugotovljeno, da nimajo vzpostavljenih oziroma učinkovito izvedenih ukrepov glede boja proti PD ali FT v skladu z revidiranimi priporočili FATF
  - države s pomanjkljivo zakonodajo na področju obdavčenja ali nizko stopnjo davka na dobiček
  - države, za katere veljajo sankcije, embargi ali podobni ukrepi, izdani s strani mednarodnih organizacij, kot sta EU ali OZN;
  - države, ki zagotavljajo financiranje ali podporo terorističnim organizacijam ali v katerih delujejo teroristične organizacije s seznama potrjenih terorističnih organizacij.

DZU podatke o teh državah pridobi na spletnih straneh Urada.

V okvir ukrepov pregleda stranke sodijo:

- ugotavljanje in preverjanje istovetnosti vlagatelja, njegovega zakonitega zastopnika ali pooblaščenca
- pridobivanje podatkov o vlagatelju, njegovem zakonitem zastopniku ali pooblaščenцу, vključno s podatki o namenu in predvideni naravi poslovnega razmerja
- ugotavljanje dejanskega lastnika vlagatelja in pridobivanje njegovih podatkov;
- ugotavljanje politične izpostavljenosti vlagatelja in njegovih dejanskih lastnikov
- spremljanje poslovnih aktivnosti vlagatelja.

Kdaj se opravi postopek pregleda stranke ?

- **ob prvem pristopu vlagatelja k pravilom upravljanja vzajemnega sklada** (pristop vlagatelja k pravilom upravljanja drugega vzajemnega sklada ali podsklada iste DZU se ne šteje več za sklenitev novega poslovnega razmerja, zato v tem primeru ponovna pridobitev podatkov o vlagatelju in ponovno ugotavljanje istovetnosti vlagatelja nista več potrebna, razen če so v zvezi z vlagateljem podani razlogi za sum PD ali FT),
- **pri vsakem vplačilu nakupne vrednosti investicijskih kuponov vlagatelja na denarni račun DZU oziroma izplačilu vrednosti enot premoženja na račun vlagatelja v vrednosti 15.000 eurov ali več** (posamično ali z več transakcijami, ki so med seboj očitno povezane),
- **pri vsaki občasni transakciji, ki pomeni prenos sredstev in presega 1.000 eurov**, v skladu s pogoji, ki jih določa ZPPDFT-2,
- **v primeru dvoma v verodostojnost in ustreznost podatkov o vlagatelju ali njegovem dejanskem lastniku**, ki jih je DZU pridobila ob prvem pristopu vlagatelja k pravilom upravljanja vzajemnega sklada,
- **vedno kadar v zvezi s posameznim vlagateljem, posameznim vplačilom ali izplačilom nakupne oziroma odkupne vrednosti investicijskih kuponov obstajajo razlogi za sum PD ali FT.**

Kako DZU ugotovi in preveri istovetnosti stranke?

NEPOSREDNO:

- ob osebni navzočnosti vlagatelja, njegovega zakonitega zastopnika ali pooblaščenca pri DZU (t.i. „face to face“ identifikacija)

ali POSREDNO:

- brez osebne navzočnosti vlagatelja, njegovega zakonitega zastopnika ali pooblaščenca pri DZU, če je ugotovljeno neznatno tveganje za pranje denarja ali financiranje terorizma

ali POSREDNO:

- preko tretje osebe,
- na daljavo z uporabo sredstev elektronske identifikacije,
- na daljavo z uporabo videoelektronske identifikacije,
- z uporabo drugih ustrezno varnih daljinsko upravljanih ali elektronskih postopkov ter načinov za identifikacijo.

Druge posebnosti

- Obvezna pisna izjava zakonitega zastopnika ali pooblaščenca v primeru dvoma v resničnost podatkov ali verodostojnost listin
- Obveznost predhodnega preverjanja narave registra
- Obveznost ugotavljanja in preverjanja istovetnosti tuje pravne osebe in njene podružnice, če je stranka pravna oseba, ki opravlja dejavnost v RS preko svoje podružnice

Ugotavljanje in preverjanje istovetnosti stranke osebno pri DZU

Če je vlagatelj fizična oseba ali njen zakoniti zastopnik, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost:

- z vpogledom v uradni osebni dokument vlagatelja v njegovi osebni navzočnosti (t.i. face-to-face)
- v primeru, da iz uradnega osebnega dokumenta posameznih identifikacijskih podatkov ni mogoče dobiti, se le-ti pridobijo iz druge veljavne javne listine, ki jo predloži vlagatelj
- če posamezen manjkajoči identifikacijski podatek tudi iz drugega dokumenta ni razviden, DZU podatek pridobi neposredno od vlagatelja ali njegovega zakonitega zastopnika, ki poda pisno izjavo ter jo podpiše

Kaj pa, če v imenu in za račun vlagatelja nastopa njegov pooblaščenec?

- v tem primeru DZU na enak način ugotovi in preveri tudi istovetnost pooblaščenca, ki pristopa k pravilom upravljanja vzajemnega sklada v imenu in za račun vlagatelja, ki je fizična oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost
- podatke o vlagatelju, v imenu katerega nastopa pooblaščenec, DZU v tem primeru pridobi neposredno iz overjenega pisnega pooblastila, ki ne sme biti starejše od treh mesecev.

Če je vlagatelj pravna oseba:

- istovetnost zakonitega zastopnika ali njegovega pooblaščenca - z vpogledom v uradni osebni dokument zakonitega zastopnika ali njegovega pooblaščenca v njegovi osebni navzočnosti (**t.i. face-to-face**).
- istovetnost pravne osebe - z vpogledom v originalno ali overjeno dokumentacijo iz poslovnega, sodnega ali drugega javnega registra, ki **ne sme biti starejša od treh mesecev** ali z neposrednim vpogledom v poslovni, sodni ali drug javni register (*DZU mora shraniti podatke o datumu in času vpogleda ter istovetnosti osebe, ki je vpogled opravila*)
- ostale podatke, razen podatka o dejanskem lastniku, lahko DZU pridobi z vpogledom v originalne ali overjene listine in drugo poslovno dokumentacijo oz. če to ni mogoče neposredno od zakonitega zastopnika ali pooblaščenca. DZU lahko od zastopnika zahteva tudi pisno izjavo.
- če je stranka tuja pravna oseba, ki opravlja dejavnost v RS prek svoje podružnice, DZU na enak način ugotovi in preveri istovetnost tako tuje pravne osebe kot tudi njene slovenske podružnice.

Ugotavljanje in preverjanje istovetnosti drugih oseb civilnega prava

Druga oseba civilnega prava je:

- Organizirana združba posameznikov, ki združuje ali bo združevala sredstva ali drugo premoženje za določen namen

Ukrepi ugotavljanja in preverjanja istovetnosti v tem primeru so:

- Ugotavljanje in preverjanje istovetnosti osebe, pooblaščne za zastopanje osebe civilnega prava (osebno pri DZU)
- Pridobitev overjenega pisnega pooblastila za zastopanje ali pisnega pooblastila, ki ga zastopnik, katerega istovetnost je bila ugotovljena in preverjena, podpiše v navzočnosti predstavnika DZU, ali pooblastilo v elektronski obliki (*razen za stranko kot je skupnost dijakov, učencev ali otrok v vrtcu, prostovoljna skupnost zaposlenih, ki upravlja blagajno vzajemne pomoči in deluje v okviru sindikata – samo pisno pooblastilo*)
- Pridobitev podatkov o osebah, ki so člani osebe civilnega prava

Ugotavljanje istovetnosti stranke na podlagi sredstev elektronske identifikacije

- DZU podatke o vlagatelju, ki je imetnik sredstva elektronske identifikacije, pridobi neposredno iz sredstva elektronske identifikacije. Podatke, ki jih iz sredstva ni mogoče pridobiti, DZU pridobi iz kopije uradnega osebnega dokumenta, ki mu jo vlagatelj na zahtevo posreduje v papirnati ali digitalni obliki.
- če določen podatek tudi iz kopije uradnega osebnega dokumenta vlagatelja ni razviden, DZU vlagatelja pozove, da se osebno zgledi pri DZU in predloži zahtevani podatek skupaj s podpisano pisno izjavo. Zahtevo DZU vlagatelju posreduje po elektronski pošti ali pisno po pošti.
- DZU potrdi verodostojnost sredstva elektronske identifikacije vlagatelja po tem, ko ugotovi da sredstvo vsebuje vse zahtevane sestavine, da je veljavno in ni bilo preklicano, ter da ga je izdal pooblaščen izdajatelj.

- DZU kot ustrezno za ugotavljanje in preverjanje istovetnosti vlagatelja smatra samo sredstvo elektronske identifikacije **ravni zanesljivosti visoka** ali na podlagi uporabe drugih načinov elektronske identifikacije za dostop do elektronskih storitev **ravni zanesljivosti visoka** v skladu s predpisi, ki urejajo elektronske identifikacije in storitve zaupanja
- dopustna je tudi identifikacija z dovolj varnimi elektronskimi sredstvi identifikacije iz vseh držav članic EU, v prehodnem obdobju pa tudi s (slovenskimi) kvalificiranimi potrdili za elektronski podpis, ki so izdana tudi za namen avtentikacije

Pomembno!

- Vlagatelj lahko prvo vplačilo nakupne vrednosti investicijskega kupona izvede šele po tem, ko DZU razpolaga z vsemi zahtevanimi podatki o vlagatelju, in ko je bila dokončno ugotovljena in potrjena verodostojnost sredstva za elektronsko identifikacijo in s tem tudi identiteta vlagatelja.

Ugotavljanje istovetnosti stranke z uporabo videoelektronske identifikacije

Pogoji:

- da poslovno razmerje, produkt oziroma storitev, za katerega se bo izvedla videoelektronska identifikacija vlagatelja, **ne predstavlja povečanega tveganje za PD ali FT,**
- da se istovetnost vlagatelja, zakonitega zastopnika oziroma pooblaščenca ugotovi in preveri izključno na podlagi **uradnega osebnega dokumenta, opremljenega s fotografijo,** s katere je jasno prepoznavna slika obraza stranke, v katerem so navedeni podatki vsaj o njenem osebnem imenu in datumu rojstva,
- da ima vlagatelj, zakoniti zastopnik oziroma pooblaščenec stalno prebivališče oziroma sedež v državi članici ali tretji državi, ki ima vzpostavljen učinkovit sistem preprečevanja ter odkrivanja PD in FT,
- da vlagatelj, zakoniti zastopnik oziroma pooblaščenec nima stalnega prebivališča oziroma sedeža v državi, ki je uvrščena na seznam visoko tveganih tretjih držav ali v državi, pri kateri obstaja večja verjetnost za pojav PD ali FT.

- DZU podatke o vlagatelju pridobi neposredno z uporabo videoelektronske identifikacije.
- Podatke, ki jih na ta način ni mogoče pridobiti, DZU pridobi iz kopije uradnega osebnega dokumenta, ki mu jo posreduje vlagatelj v papirnati ali digitalni obliki. Če zahtevani podatek tudi iz kopije uradnega osebnega dokumenta ni razviden, DZU vlagatelja pozove, da se osebno zgleda pri DZU in predloži zahtevani podatek skupaj s pisno izjavo.
- Zahtevo za predložitev kopije uradnega osebnega dokumenta DZU vlagatelju posreduje po elektronski pošti ali pisno po pošti.

Kdo so tretje osebe, ki lahko opravijo pregled stranke?

Osebe v Republiki Sloveniji

banke in njihove podružnice v državah članicah EU,
podružnice bank tretjih držav in bank držav članic, ki ustanovijo podružnico v RS
plačilne institucije, plačilne institucije z opustitvijo ter plačilne institucije držav članic EU, ki ustanovijo podružnico v RS ali opravljajo plačilne storitve v RS prek zastopnika
hranilnice
pošta
borznoposredniške družbe
investicijski skladi, ki prodajajo svoje lastne enote v RS, ali upravljalec tega sklada
družbe za upravljanje in upravljalci alternativnih investicijskih skladov, ki opravljajo storitve gospodarjenja s finančnimi instrumenti in pomožne storitve iz zakona, ki ureja investicijske sklade in družbe za upravljanje, oziroma zakona, ki ureja upravljalce alternativnih investicijskih skladov
podružnice investicijskega podjetja države članice EU in podružnice investicijskega podjetja tretje države v RS
podružnice družbe za upravljanje v RS, ki opravljajo storitve gospodarjenja s finančnimi instrumenti in pomožne storitve iz zakona, ki ureja investicijske sklade in družbe za upravljanje
podružnice upravljalca alternativnega investicijskega sklada države članice EU in podružnice upravljalca alternativnega investicijskega sklada tretje države v RS, ki opravljajo storitve gospodarjenja s finančnimi instrumenti in pomožne storitve iz zakona, ki ureja upravljalce alternativnih investicijskih skladov
upravljalci vzajemnih pokojninskih skladov, razen tistih, ki izvajajo obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje v skladu z zakonom, ki ureja sistem obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, sistem obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja in sistem prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanj
pokojninske družbe
zavarovalnice, ki imajo dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v skupini življenjskih zavarovanj, podružnice zavarovalnic tretjih držav, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov življenjskega zavarovanja, in podružnice zavarovalnic držav članic EU, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov življenjskega zavarovanja in ustanovijo podružnico v RS
družbe za izdajo elektronskega denarja, družbe za izdajo elektronskega denarja z opustitvijo, podružnice družb za izdajo elektronskega denarja tretjih držav ter družbe za izdajo elektronskega denarja države članice, ki ustanovijo podružnico v Republiki Sloveniji ali distribuirajo in unovčujejo elektronski denar v Republiki Sloveniji v svojem imenu prek distributerjev
revizijske družbe
notar

Gradivo za preizkus s področja trženja
IS in prodaje IK oz delnic IS

Osebe s sedežem v državi članici EU

banke s sedežem v državi članici in njihove podružnice v državah članicah
revizijske družbe, ustanovljene v državi članici
zavarovalnice s sedežem v državi članici in njihove podružnice v državah članicah
podružnica borznoposredniške družbe, ustanovljena v državi članici
investicijsko podjetje države članice in njegove podružnice, ustanovljene v državi članici
podružnice investicijskih podjetij tretjih držav, ustanovljene v drugih državah članicah
podružnica družbe za upravljanje, ustanovljena v državi članici
družba za upravljanje države članice in njene podružnice, ustanovljene v državah članicah
podružnica upravljalca alternativnih investicijskih skladov, ustanovljena v drugi državi članici
upravljavec alternativnih investicijskih skladov države članice in njegove podružnice, ustanovljene v državah članicah
podružnice upravljalcev alternativnih investicijskih skladov tretjih držav, ustanovljene v državah članicah
plačilne institucije držav članic in njihove podružnice, ustanovljene v državi članici
družbe za izdajo elektronskega denarja države članice in njihove podružnice, ustanovljene v državi članic
notar v državi članici

Osebe s sedežem v tretji državi

banka, družba za upravljanje, investicijsko podjetje ali zavarovalnica s sedežem v tretji državi pod pogojem, da:

- je zavezana k izvajanju enakih ali enakovrednih določb o izvajanju pregleda stranke in upravljanju evidenc, kot so določene v ZPPDFT-2, in
- je glede izvajanja teh zahtev nadzorovana v skladu z določbami, ki so enake ali enakovredne določbam ZPPDFT-2

notar v tretji državi pod pogojem, da:

- je zavezan k izvajanju enakih ali enakovrednih določb o izvajanju pregleda stranke in upravljanju evidenc, kot so določene v ZPPDFT-2, in
- je glede izvajanja teh zahtev nadzorovana v skladu z določbami, ki so enake ali enakovredne določbam ZPPDFT-2

Pregled stranke preko tretje osebe

- DZU najprej ugotovi ali tretja oseba, ki ji bo zaupala izvršitev pregleda stranke, izpolnjuje vse pogoje, predpisane v ZPPDFT-2
- tretja oseba namesto DZU opravi pregled stranke in pridobi podatke o stranki v skladu zakonodajo države, v kateri se nahaja
- tretja oseba DZU predloži pridobljene podatke o stranki, ki jih DZU potrebuje za sklenitev poslovnega razmerja ter kopije listin in druge dokumentacije, ki je bila podlaga za izvedbo pregleda
- če obstaja utemeljen dvom v verodostojnost opravljanega pregleda stranke ali resničnost pridobljenih podatkov, DZU od tretje osebe zahteva pisno izjavo o verodostojnosti in resničnosti pridobljenih podatkov

Na kaj moramo biti pozorni pri pregledu stranke, ki ga zaupamo tretji osebi?

- dokumentacijo o opravljenem pregledu stranke DZU posreduje tretja oseba **neposredno** in ne stranka sama
- kot tretja oseba v nobenem primeru **ne more nastopati navidezna banka ali druga podobna kreditna institucija**, ki ne opravlja ali ne sme opravljati svoje dejavnosti v državi, v kateri je registrirana.
- DZU pregleda stranke v nobenem primeru **ne more zaupati** tretji osebi, kadar je vlagatelj tuja pravna oseba, ki ne opravlja ali ne sme opravljati trgovske, proizvodne ali druge dejavnosti v državi, v kateri je registrirana (off-shore družba).
- DZU lahko izvedbo posameznih ukrepov pregleda stranke v zvezi z določenim vlagateljem zaupa tudi osebam, ki so del iste poslovne skupine kot DZU, če je to v skladu s politiko skupine.
- DZU bo v primeru pregleda preko tretje osebe končno odgovornost za izpolnitev zahtev ZPPDFT-2 še vedno nosila sama (objektivna odgovornost).
- tretja oseba je, dokler traja poslovni odnos z DZU, še nadalje odgovorna za izpolnjevanje obveznosti iz ZPPDFT-2, vključno z obveznostjo prijave sumljivih transakcij in hrambe listin in dokazil
- zunanji izvajalci in zastopniki organizacij, ki opravljajo posamezne posle na podlagi posebne pogodbe, ne sodijo med tretje osebe

Ugotavljanje dejanskega lastnika stranke

- DZU v okviru pregleda stranke ob pristopu vlagatelja k pravilom upravljanja vzajemnega sklada pridobi podatke o dejanskem lastniku oziroma lastnikih vlagatelja.
- DZU ni potrebno pridobiti podatkov o dejanskem lastniku oziroma lastnikih vlagatelja, če je vlagatelj fizična oseba, ki ne opravlja pridobitne dejavnosti.
- DZU ugotavlja dejanskega lastnika stranke, kadar je stranka:
  - **gospodarski subjekt** (gospodarska družba)
  - **subjekt brez poslovnih deležev** (društvo, zavod, politična stranka, sindikat, verska skupnost ali drug poslovni subjekt, v katerem ni možna udeležba pri upravljanju na podlagi poslovnega deleža, delnice ali udeležba v kapitalu)
  - **domača ustanova**
  - **tuja ustanova, sklad ali podoben pravni subjekt**

Dejanski lastnik gospodarskega subjekta:

DZU kot dejanskega lastnika v primeru, ko je vlagatelj gospodarska družba, obravnava:

- vsako fizično osebo, ki je posredno (preko povezanih družb) ali neposredno imetnik več kakor 25% poslovnega deleža, glasovalnih oziroma drugih pravic,
- vsako fizično osebo, ki je udeležena v kapitalu vlagatelja z več kakor 25% deležem,
- vsaka fizična oseba, ki ima v lastništvu vlagatelja 25% in en delnico,
- vsako fizično osebo, ki ima obvladujoč položaj pri upravljanju sredstev vlagatelja,
- vsako fizično osebo, ki vlagatelju posredno zagotovi ali zagotavlja sredstva, in ima na tej podlagi možnost nadzorovati, usmerjati ali drugače bistveno vplivati na odločitve poslovnega organa pri odločanju o financiranju in poslovanju

Dejanski lastnik subjekta brez poslovnih deležev:

DZU kot dejanskega lastnika v primeru, ko je vlagatelj subjekt brez poslovnih deležev, obravnava vsako fizično osebo, ki takšen subjekt ZASTOPA

Dejanski lastnik domače ustanove:

DZU kot dejanskega lastnika v primeru, ko je vlagatelj domača ustanova, obravnava:

- ustanovitelja ustanove, če ima na podlagi akta o ustanovitvi ustanove ali pravil ustanove obvladujoč položaj pri upravljanju sredstev ustanove,
- skrbnika ustanove, kot ga določa zakon, ki ureja ustanove,
- zastopnika ustanove, če za dejanskega lastnika ni mogoče šteti ustanovitelja ustanove.

Dejanski lastnik tuje ustanove, sklada ali podobnega pravnega subjekta:

DZU kot dejanskega lastnika v tem primeru obravnava:

- **vsako fizično osebo, ki je:**
  - *ustanovitelj tujega sklada, tuje ustanove ali podobnih pravnih subjektov tujega prava,*
  - *skrbnik premoženja tujega sklada, tuje ustanove ali podobnih pravnih subjektov tujega prava,*
  - *prejemnik koristi od premoženja, ki se upravlja, pod pogojem, da so bodoči upravičenci že določeni ali določljivi,*
  - *morebitni zaščitnik, ki je imenovan za zastopanje in zaščito interesov prejemnikov koristi premoženja;*
- **kategorijo oseb**, v interesu katerih je bila ustanovitev tujega sklada, tuje ustanove ali podobnega pravnega subjekta tujega prava ali v interesu katerih deluje, če je treba posameznike, ki bodo prejemniki koristi tujega sklada, tuje ustanove ali podobnega pravnega subjekta tujega prava, še določiti;
- **vsako drugo fizično osebo**, ki prek neposrednega ali posrednega lastništva ali prek drugačnega nadzora izvršuje končni nadzor nad tujim skladom, tujo ustanovo ali podobnim pravnim subjektom tujega prava

Kako pridobimo podatke o dejanskem lastniku?

- DZU ugotovi dejanskega lastnika vlagatelja tako, da ob pristopu vlagatelja k pravilom upravljanja vzajemnega sklada pridobi: ***osebno ime ter naslov stalnega in začasnega prebivališča dejanskega lastnika, njegov datum rojstva, državljanstvo, višino lastniškega deleža ali drugega nadzora ter dokazilo o registraciji podatkov o dejanskem lastniku ali izpis iz registra dejanskih lastnikov.***
- Podatke o dejanskem lastniku oziroma lastnikih DZU pridobi z vpogledom v izvirnik ali overjeno kopijo dokumentacijo iz poslovnega, sodnega ali drugega javnega registra, ki **ne sme biti starejša od treh mesecev.**
- Podatke o dejanskem lastniku oziroma lastnikih DZU lahko pridobi tudi z neposrednim vpogledom v poslovni, sodni ali drug javni register ter z neposrednim vpogledom v register dejanskih lastnikov, ki ga vodi AJPES. Vpogled v register dejanskih lastnikov ne more biti izključna podlaga za pridobitev podatkov o dejanskem lastniku oziroma lastnikih.
- DZU do registra dejanskih lastnikov pristopa z neposrednim elektronskim dostopom.

- če iz poslovnega, sodnega ali drugega javnega registra ni mogoče dobiti vseh podatkov o dejanskem lastniku oziroma lastnikih vlagatelja ali ti podatki iz registrov sploh niso razvidni, DZU manjkajoče podatke o dejanskih lastnikih pridobi **z vpogledom v izvirnike ali overjene kopije listin in druge poslovne dokumentacije**, ki jo DZU predloži zakoniti zastopnik vlagatelja ali njegov pooblaščenec.
- če podatkov o dejanskem lastniku vlagatelja iz objektivnih razlogov na opisan način ni mogoče pridobiti, jih DZU **pridobi neposredno iz pisne izjave, ki jo poda zakoniti zastopnik vlagatelja ali njegov pooblaščenec**. V tem primeru DZU izvede enega ali več ukrepov poglobljenega pregleda stranke. DZU ravna enako, če pri ugotavljanju dejanskega lastnika vlagatelja podvomi v resničnost prejetih podatkov ali verodostojnost listin in druge poslovne dokumentacije, iz katerih so bili podatki pridobljeni.

- Kadar DZU **NE** ugotovi dejanskega lastnika – fizične osebe, kljub temu, da so bili v zvezi z vlagateljem, ki je gospodarski subjekt, izvedeni vsi možni ukrepi za ugotovitev dejanskega lastnika, in ob tem ne ugotovi razlogov za sum pranja denarja ali financiranja terorizma, **za dejanskega lastnika vlagatelja šteje eno ali več oseb, ki zasedajo položaj posloводства !!!**
- Če DZU ob izvajanju ukrepov pregleda vlagatelja ugotovi, da so podatki o dejanskem lastniku vlagatelja, ki so vpisani v register dejanskih lastnikov, v neskladju s podatki, ki jih je pridobil sam, **o tem pisno obvestiti Urad v 15 dneh od ugotovitve neskladja!!!**

Pomembno!

- dejanski lastnik je vedno fizična oseba
- dejanski lastnik je lahko tudi oseba, ki nima lastniškega deleža v pravni osebi, vendar pa pravno osebo nadzira ali kako drugače obvladuje na način, da bistveno vpliva na odločitve poslovodnih organov
- pri ugotavljanju dejanskega lastnika stranke obstaja možnost, da se v vlogi lastnika stranke lahko pojavi tudi pravna oseba, ki jo obvladuje fizična oseba
- DZU mora v vseh primerih ugotoviti lastniško in kontrolno strukturo stranke.
- v primeru, ko ni mogoče ugotoviti dejanskega lastništva, DZU ne sme skleniti poslovnega razmerja oziroma izvršiti transakcije.
- izmikanje pri posredovanju zakonsko zahtevanih podatkov o dejanskem lastniku je potrebno nujno presojudati z vidika sumljivosti
- ugotavljanje dejanskega lastnika pomeni ugotavljanje lastniške strukture pravne osebe po celotni verigi lastništva, do končnega lastnika
- organizacija je dolžna podatke o dejanskem lastniku preveriti v taki meri, da pozna lastniško in nadzorno sestavo stranke in je prepričana o tem kdo so dejanski lastniki

Spremljanje poslovnih aktivnosti stranke

Spremljanje pomeni:

- preverjanje skladnosti strankinega poslovanja s predvideno naravo in namenom poslovnega razmerja
- spremljanje in preverjanje skladnosti strankinega poslovanja z njenim običajnim obsegom poslovanja
- preverjanje in posodabljanje pridobljenih listin in podatkov o stranki
  - v obdobju 3 do 5 let za neznatno tvegane stranke;
  - v obdobju 2 do 3 let za običajno tvegane stranke;
  - v obdobju 1 do 2 let za visoko tvegane stranke.

DZU mora zagotoviti, da se pridobljene listine in podatki o stranki posodobijo:

- ob ugotovitvi spremembe pomembnih okoliščin stranke;
- če ima zavezanec zakonsko dolžnost vzpostaviti stik s stranko za namene ugotavljanja dejanskega lastnika in
- najmanj po preteku petih let od zadnjega pregleda stranke, če je stranka pri zavezancu v zadnjih dvanajstih mesecih izvedla vsaj eno transakcijo.

Spremljanje obsega:

- spremljanje vrednosti vplačil ali izplačil nad določenim zneskom in njihova analiza z vidika sumljivosti,
- analiza posameznega nakupa ali prodaje finančnega instrumenta oziroma druge transakcije z vidika sumljivosti za PD ali FT, če znesek prodaje ali nakupa preseže določeno vrednost,
- analizo podatkov o nakupu in/ali prodaji finančnih instrumentov oziroma drugih transakcij za določeno obdobje,
- pripravo nove ocene tveganja stranke (OTS) oziroma ažuriranje predhodne ocene,
- preverjanje liste oseb, držav in drugih subjektov, za katere veljajo omejevalni ukrepi VS OZN ali EU.

Poglobljen pregled stranke

Kdaj?

- pri sklepanju **kontokorentnega razmerja** s kreditno ali finančno institucijo, ki ima sedež v državi članici EU ali tretji državi
- pri sklepanju **kontokorentnega razmerja**, ki zajema izvrševanje storitev v zvezi s kriptosredstvi, s kreditno ali finančno institucijo, ki ima sedež v tretji državi in opravlja podobne storitve, vključno s prenosi kriptosredstev
- pri sklepanju **poslovnega razmerja ali izvajanju transakcij (nad 15.000 EUR ali občasnih nad 1.000 EUR)** s stranko, ki je politično izpostavljena oseba
- pri sklepanju **življenjskega zavarovanja ali življenjskega zavarovanja, vezanega na enote investicijskih skladov**, kadar so upravičenci in dejanski lastniki upravičenca politično izpostavljene osebe
- kadar je **stranka ali transakcija povezana z visoko tvegano tretjo državo.**
- vedno, ko na podlagi ocene tveganja ugotovi, **da je v zvezi z določenim vlagateljem (vključno z njegovimi zakonitimi zastopniki, pooblaščenci ali dejanskimi lastniki), poslovnim razmerjem, produktom, distribucijsko potjo podano visoko tveganje** za PD ali FT

DZU enega ali več ukrepov poglobljenega pregleda stranke izvede tudi v primeru:

- ko določene manjkajoče podatke o dejanskem lastniku oziroma lastnikih vlagatelja **pridobi zgolj iz pisne izjave zakonitega zastopnika vlagatelja ali njegovega pooblaščenca,**
- ko podatke o dejanskem lastniku vlagatelja **pridobi zgolj iz registra dejanskih lastnikov,**
- če pri ugotavljanju dejanskega lastnika vlagatelja **podvomi v resničnost prejetih podatkov ali verodostojnost listin in druge poslovne dokumentacije,** iz katerih so bili podatki pridobljeni,
- če v zvezi s posameznim vplačilom oziroma izplačilom vrednosti enot premoženja **ugotovi elemente neobičajne transakcije,** zaradi katerih vplačilo oziroma izplačilo predstavlja povečano tveganje za PD ali FT.

Poglobljen pregled v primeru politične izpostavljenosti vlagatelja

DZU morebitno politično izpostavljenost vlagatelja ugotavlja:

Pri vlagateljih, ki so fizične osebe, za:

- vlagatelja

Pri vlagateljih, ki so pravne osebe, za:

- dejanske lastnike pravne osebe

Politično izpostavljena oseba

Status politično izpostavljene osebe ima vsaka fizična oseba, ki deluje ali je v zadnjem letu delovala na vidnem javnem položaju v državi članici EU ali tretji državi, vključno z:

- njenimi ožjimi družinskimi člani
- ožjimi sodelavci

Osebe na vidnem javnem položaju so:

- voditelji držav, predsedniki vlad, ministri in njihovi namestniki oziroma pomočniki;
- izvoljeni predstavniki zakonodajnih teles;
- člani vodstvenih organov političnih strank;
- člani vrhovnih in ustavnih sodišč ter drugih sodnih organov na visoki ravni, zoper odločitve katerih, razen v izjemnih primerih, ni mogoče uporabiti rednih ali izrednih pravnih sredstev;
- člani računskih sodišč in svetov centralnih bank;
- vodje diplomatskih predstavništev in vodje konzulatov, razen častni konzularni funkcionarji ter vodje predstavništev mednarodnih organizacij
- visoki častniki oboroženih si
- člani upravnih ali nadzornih organov državnih podjetij;
- predstojniki organov mednarodnih organizacij (kot so na primer predsedniki, generalni sekretarji, direktorji, sodniki), njihovi namestniki in člani vodstvenih organov ali nosilci enakovrednih funkcij v mednarodnih organizacijah.

Uredba o seznamu funkcij, ki se v Republiki Sloveniji štejejo kot vidni javni položaj!!!

Ožji družinski člani je:

- Zakonec ali zunajzakonski partner
- partner iz sklenjene ali neskljenjene partnerske zveze
- Starši
- Otroci in njihovi zakonci ali zunajzakonski partnerji.

Ožji sodelavec je:

- vsaka fizična oseba, za katero je znano, da je skupaj s osebo dejanski lastniki ali da ima z osebo kakršne koli druge tesne poslovne odnose
- fizična oseba, ki je edini dejanski lastnik poslovnega subjekta ali podobnega pravnega subjekta tujega prava, za katerega je znano, da je bil ustanovljen v dejansko korist osebe

Kako DZU pridobi podatek o politični izpostavljenosti vlagatelja?

- iz **PISNE IZJAVE**, ki jo izpolni in podpiše vlagatelj oziroma njegov zakoniti zastopnik oz. pooblaščenec
- v primeru dvoma v resničnost podatkov o politični izpostavljenosti vlagatelja ali dejanskega lastnika, pridobljenih z izjavo, lahko DZU podatke **dodatno preveri** tudi z vpogledom v javno dostopne baze podatkov ali komercialne sezname politično izpostavljenih oseb

Kaj vključuje poglobljen pregled stranke, ki sodi v kategorijo politično izpostavljenih oseb?

- izvedejo se ukrepi pregleda stranke: ugotavljanje istovetnosti in pridobivanje podatkov o stranki ter dejanskem lastniku stranke
- **dodatno se pridobijo podatki o izvoru sredstev in premoženja, ki so ali bodo predmet poslovnega razmerja oz. transakcije** *(te podatke se bo pridobilo iz listin in druge dokumentacije oziroma neposredno iz pisne izjave stranke)*
- **za sklenitev poslovnega razmerja je potrebna pisna odobritev nadrejene osebe**
- **DZU nenehno spremljanja transakcije in poslovne aktivnosti vlagatelja.**

DZU nadaljuje z izvajanjem ukrepov poglobljenega pregleda **še najmanj 12 mesecev** po tem, ko vlagatelj izgubi status politično izpostavljene osebe. Po tem obdobju DZU ponovno oceni tveganje, ki ga vlagatelj predstavlja, in izvaja ukrepe poglobljenega pregleda stranke še najmanj toliko časa, dokler ne ugotovi, da v zvezi z vlagateljem tveganje ne obstaja več.

Poglobljen pregled v primeru povezanosti vlagatelja z visoko tvegano državo

Seznam držav, ki so uvrščene med visoko tvegane tretje države, je objavljen na **spletni strani Urada**.

DZU šteje, da je vlagatelj povezan z visoko tvegano tretjo državo v naslednjih primerih:

- vlagatelj oziroma njegov zakoniti zastopnik ali pooblaščenec ima stalno ali začasno prebivališče v državi, ki je uvrščena na seznam visoko tveganih tretjih držav,
- pooblaščenec, ki nastopa v imenu in za račun vlagatelja, ima stalno ali začasno prebivališče v državi, ki je uvrščena na seznam visoko tveganih tretjih držav,
- vlagatelj je pravna oseba s sedežem v državi, ki je uvrščena na seznam visoko tveganih tretjih držav,
- zakoniti zastopnik vlagatelja, ki je pravna oseba oziroma njegov pooblaščenec, ima stalno ali začasno prebivališče v državi, ki je uvrščena na seznam visoko tveganih tretjih držav,
- dejanski lastnik vlagatelja, ki je pravna oseba, ima stalno ali začasno prebivališče v državi, ki je uvrščena na seznam visoko tveganih tretjih držav,
- vlagatelj ali druga oseba izvaja vplačila nakupne vrednosti investicijskih kuponov v breme računa, odprtega pri kreditni ali finančni instituciji s sedežem v državi, ki je uvrščena na seznam visoko tveganih tretjih držav,
- vlagatelj izvaja izplačila enot premoženja pri DZU v korist računa, odprtega pri kreditni ali finančni instituciji s sedežem v državi, ki je uvrščena na seznam visoko tveganih tretjih držav.

Kaj vključuje poglobljen pregled stranke, ki je povezana z visoko tvegano državo?

- izvedejo se ukrepi pregleda stranke: ugotavljanje istovetnosti in pridobivanje podatkov o stranki ter dejanskem lastniku stranke
- **dodatno se pridobijo podatki o izvoru sredstev in premoženja, ki so ali bodo predmet poslovnega razmerja oz. transakcije** *(iz listin in druge dokumentacije oziroma neposredno iz pisne izjave stranke)*
- **dodatno se pridobijo podatki o izvoru sredstev in premoženja vlagatelja in njegovega dejanskega lastnika,** *(iz listin in druge dokumentacije oziroma neposredno iz pisne izjave stranke)*
- **pridobijo se dodatni podatki o dejavnosti vlagatelja** *(iz listin in druge dokumentacije oziroma neposredno iz pisne izjave stranke)*
- **pridobijo se dodatni podatki o namenu in predvideni naravi poslovnega razmerja ali transakcije in podatki o razlogih nameravane ali izvršene transakcije,**
- začetek poslovnega odnosa s takšnim vlagateljem **pisno odobri pooblaščen oseba.** Enako velja v primeru nadaljevanja poslovnega odnosa z vlagateljem, če postane vlagatelj povezan z državo, ki je uvrščena na seznam visoko tveganih tretjih držav v času trajanja poslovnega razmerja.
- skrbno spremljanje poslovne aktivnosti vlagatelja,
- pogostejše posodabljanje podatke o istovetnosti vlagatelja in njegovem dejanskem lastniku.

Poglobljen pregled v primeru sklepanja kontokorentnega razmerja

- izvedejo se ukrepi pregleda stranke: ugotavljanje istovetnosti in pridobivanje podatkov o stranki ter dejanskem lastniku stranke
- **DZU pridobi dodatne podatke, in sicer:**
  - podatek o datumu izdaje dovoljenja za opravljanje bančnih ali finančnih storitev ter naziv in sedež pristojnega organa države članice ali tretje države, ki je izdal dovoljenje;
  - opis izvajanja notranjih postopkov, ki se nanašajo na odkrivanje in preprečevanje PD in FT, zlasti postopkov pregleda stranke, ugotavljanja dejanskih lastnikov, sporočanja podatkov o sumljivih transakcijah in strankah pristojnim organom, vodenja evidenc, notranje kontrole in drugih postopkov, sprejetih v zvezi s preprečevanjem in odkrivanjem PD in FT;
  - opis sistemske ureditve na področju odkrivanja in preprečevanja PD in FT, ki velja v državi članici ali tretji državi, v kateri ima sedež ali je registrirana kreditna ali finančna institucija;
  - pisno izjavo, da kreditna ali finančna institucija ne posluje kot navidezna banka;
  - pisno izjavo, da kreditna ali finančna institucija z navideznimi bankami nima vzpostavljenih poslovnih razmerij, jih z njimi ne sklepa ali z njimi ne izvaja transakcij;
  - pisno izjavo, da je kreditna ali finančna institucija v državi, v kateri ima sedež ali je registrirana, pod upravnim nadzorom ter je v skladu z zakonodajo te države zavezana k upoštevanju predpisov glede odkrivanja in preprečevanja PD in FT;

Začetek kontokorentnega odnosa lahko **pisno odobri samo pooblaščen oseba DZU**.

DZU izvajanje vseh ukrepov **ustrezno dokumentira**.

DZU podatke pridobi z vpogledom v javne ali druge dostopne evidence podatkov ali z vpogledom v listine in poslovno dokumentacijo, ki mu jo posreduje kreditna ali finančna institucija.

Poglobljen pregled v primeru sklepanja kontokorentnega razmerja, ki zajema izvrševanje storitev v zvezi s kriptosredstvi

- izvedejo se ukrepi pregleda stranke: ugotavljanje istovetnosti in pridobivanje podatkov o stranki ter dejanskem lastniku stranke
- **DZU pridobi dodatne podatke, in sicer:**
  - datum registracije ali izdaje dovoljenja za opravljanje storitev v zvezi s kriptosredstvi ter naziv in sedež pristojnega organa tretje države, ki je izdal dovoljenje oziroma kjer je storitev registrirana;
  - opis izvajanja notranjih postopkov, ki se nanašajo na odkrivanje in preprečevanje PD in FT, zlasti postopkov pregleda stranke, ugotavljanja dejanskih lastnikov, sporočanja podatkov o sumljivih transakcijah in strankah pristojnim organom, vodenja evidenc, notranje kontrole in drugih postopkov, sprejetih v zvezi s preprečevanjem in odkrivanjem PD in FT;
  - opis sistemske ureditve na področju odkrivanja in preprečevanja PD in FT, ki velja v tretji državi, v kateri ima sedež ali je registrirana kreditna ali finančna institucija;
  - pisno izjavo, da kreditna ali finančna institucija ne posluje kot navidezna banka;
  - pisno izjavo, da kreditna ali finančna institucija z navideznimi bankami nima vzpostavljenih poslovnih razmerij, jih z njimi ne sklepa ali z njimi ne izvaja transakcij;
  - pisno izjavo, da je kreditna ali finančna institucija v državi, v kateri ima sedež ali je registrirana, pod upravnim nadzorom ter je v skladu z zakonodajo te države zavezana k upoštevanju predpisov glede odkrivanja in preprečevanja PD in FT;

Začetek kontokorentnega odnosa lahko **pisno odobri samo pooblaščen oseba DZU**.

DZU izvajanje vseh ukrepov **ustrezno dokumentira**.

DZU podatke pridobi z vpogledom v javne ali druge dostopne evidence podatkov ali z vpogledom v listine ~~in poslovno dokumentacijo, ki mu jo posreduje kreditna ali finančna institucija.~~

Ukrepi poglobljenega pregleda v primeru drugih visoko tveганиh strank?

- izvedejo se ukrepi pregleda stranke: ugotavljanje istovetnosti in pridobivanje podatkov o stranki ter dejanskem lastniku stranke
- **vlagatelja se pozove, da poleg predpisanih identifikacijskih dokumentov dodatno na vpogled predloži ali v obliki fotokopije posreduje še morebitne druge listine** (zasebne ali javne) ali dokumentacijo, s katerimi oziroma katero razpolaga, in zadostuje za dodatno potrditev njegove identitete (npr. potrdilo o državljanstvu, izpis iz rojstne matične knjige, dokumentacija o ustanovitvi pravne osebe – družbena pogodba, statut oz. drug podoben ustanovitveni akt, druge poslovne listine ipd.).
- **za sklenitev poslovnega razmerja je vedno potrebna pisna odobritev pooblaščne osebe DZU**
- **dodatno se izvede najmanj eden od ukrepov iz Smernic ATVP:**
  1. pridobljeni podatki o vlagatelju se dodatno preverijo v javnih in drugih dostopnih evidencah podatkov,
  2. pridobi se dodatna referenca s strani kreditne ali finančne institucije, pri kateri ima vlagatelj že sklenjeno določeno poslovno razmerje (npr. odprt račun),
  3. pridobljeni podatki o vlagatelju se dodatno preverijo pri pristojnih državnih organih ali drugih pristojnih nadzornih inštitucijah v državi, v kateri ima stranka svoje prebivališče ali sedež,
  4. vzpostavi se neposreden stik s stranko po telefonu, obisk pooblaščne osebe na domu oziroma sedežu stranke.
- **DZU nenehno spremljanja transakcij in poslovne aktivnosti vlagatelja.**

Poenostavljen pregled stranke

- če na podlagi ocene tveganja ugotovi, da je v zvezi z določenim vlagateljem, poslovnim razmerjem, produktom ali distribucijsko potjo podano neznatno tveganje za PD ali FT

Pri tem upošteva:

- Uredbo Vlade RS, ki določa sektorje ali dejavnosti neznatnega ali povečanega tveganja PD in FT
- Pravilnik Ministrstva za finance
- Smernice nadzornih organov (ATVP)

Poenostavljeni pregled stranke ni dovoljen, kadar v zvezi s stranko, transakcijo, premoženjem ali sredstvi obstajajo razlogi za sum PD in FT!!!

Poenostavljen pregled stranke

Poenostavljen pregled DZU med drugim omogoča:

- **pridobitev manjšega nabora podatkov** o stranki, zakonitem zastopniku oziroma pooblaščenцу in dejanskem lastniku;
- **poenostavljeno preverjanje istovetnosti stranke**, zakonitega zastopnika ali pooblaščenca z vpogledom v kopijo uradnega osebnega dokumenta, ki jo te osebe pošljejo zavezancu v papirnati ali digitalni obliki ter v primeru pravnih oseb z vpogledom v originalno ali overjeno kopijo dokumentacije iz ustreznega registra oziroma z neposrednim vpogledom v register;
- **poenostavljeno preverjanje dejanskega lastnika**, tako da zavezanec zakonsko zahtevane podatke o dejanskem lastniku pridobi na podlagi izjave zakonitega zastopnika ali pooblaščenca in ne z vpogledom v originalno ali overjeno kopijo dokumentacije iz ustreznega registra oziroma z neposrednim vpogledom v register;
- podatek o namenu in naravi poslovnega razmerja oziroma namenu transakcije se zahteva le, če namen ni razviden iz samega poslovnega razmerja oziroma transakcije;
- **manj pogosto spremljanje poslovanja stranke** (na 3 - 5 let) in daljše časovno obdobje za preverjanje in posodabljanje dokumentacije in podatkov o stranki.

Obveznost sporočanja podatkov Uradu

- kadar v zvezi s transakcijo, osebo, premoženjem ali sredstvi obstajajo razlogi za sum PD ali FT (**vse transakcije ne glede na vrsto ali višino zneska!!!**)
- pri vsaki gotovinski transakciji, ki presega vrednost 15.000 EUR,
- pri vsaki transakciji, ki presega vrednost 15.000 EUR, in ki je na zahtevo stranke opravljena na račune:
  - pravnih in fizičnih oseb v države, ki so uvrščene na seznam visoko tveganih tretjih držav s strateškimi pomanjkljivostmi, v katerih ne veljajo ustrezni ukrepi za preprečevanje in odkrivanje PD ali FT, ali pri katerih obstaja večja verjetnost za pojav PD ali FT
  - pravnih in fizičnih oseb s sedežem oziroma stalnim ali začasnim prebivališčem v državah, ki so uvrščene na seznam visoko tveganih tretjih držav s strateškimi pomanjkljivostmi, v katerih ne veljajo ustrezni ukrepi za preprečevanje in odkrivanje PD ali FT, ali pri katerih obstaja večja verjetnost za pojav PD ali FT

gotovinske transakcije ter transakcije na račune v tujini:

- sporočijo se **takoj**, najkasneje v **3 delovnih dneh** po opravljeni transakciji
- sporočajo se na predpisanem obrazcu po zaščiteni elektronski poti, samo izjemoma lahko tudi v pisni obliki
- izdelana morajo biti jasna navodila, kako poteka sporočanje transakcij znotraj organizacije

sumljive transakcije:

- ST mora biti sporočena Uradu po zaščiteni elektronski poti **PRED** izvršitvijo transakcije – pri tem se mora sporočiti tudi rok, v katerem bo predvidoma transakcija izvršena. Izjemoma se ST lahko predhodno sporoči tudi po telefonu, vendar mora biti po zaščiteni elektronski poti Uradu sporočena takoj naslednji delovni dan. Izjemoma, če zaradi tehničnih razlogov prijave ni mogoče poslati po zaščiteni elektronski poti, se jo lahko posreduje tudi pisno
- Če ni mogoče prej se ST sporoči takoj oziroma najpozneje v petih delovnih dneh po tem, ko je razloge zaznal oziroma imel na voljo dovolj podatkov, da bi razloge lahko zaznal
- Obvezno se sporoča tudi **nameravane transakcije**, tudi če ta ni bila ali ne bo izvršena

Odredba Urada o začasni ustavitvi transakcije

- podani **UTEMELJENI RAZLOGI ZA SUM** na PT ali FT
- **PISNA** oblika odredbe (se vroči organizaciji)
- v nujnih primerih lahko **USTNA** (vendar naknadno tudi v pisni obliki) – uradni zaznamek, da je bila odredba prejeta
- začasna ustavitev lahko traja največ **3 delovne dni**
- Urad lahko daje v zvezi z začasno ustavitvijo **OBVEZNA NAVODILA** organizaciji, kako ravnati in katere informacije se lahko razkrijejo osebi zoper katero je bila odredba izdana

Zahteva za tekoče spremljanje finančnega poslovanja stranke

- pisna zahteva
- tekoče se spremlja finančno poslovanje osebe, v zvezi s katero obstajajo razlogi za sum PD ali FT, ali druge osebe, za katero je mogoče utemeljeno sklepati, da je sodelovala oziroma je udeležena v transakcijah ali poslih takšne osebe,
- obveznost sprotnega sporočanja podatke o transakcijah ali poslih, ki jih pri organizaciji opravita ali nameravata opraviti navedeni osebi.
- v zahtevi Urad obvezno določi rok, v katerem mu morajo organizacije poslati zahtevane podatke.
- izvajanje ukrepa lahko traja največ tri mesece, iz utemeljenih razlogov pa se njegovo trajanje vsakič lahko podaljša še za en mesec, vendar skupno ne več kakor šest mesecev.

Zahteva Urada DZU-ju, da posreduje podatke, informacije in dokumentacijo

Urad lahko zahteva od DZU podatke, informacije in dokumentacijo v dveh primerih:

1. kadar so podani razlogi za sum storitve kaznivega dejanja PD ali FT

ROK ZA ODGOVOR: najkasneje 15 dni po prejemu zahteve!!!!

2. kadar gre za izvajanje nadzora nad DZU v zvezi z opravljanjem nalog, določenih v ZPPDFT-1

ROK ZA ODGOVOR: najkasneje 8 dni po prejemu zahteve!!!!

Povratna informacija Urada

- pisno obvestilo zavezancu o ugotovitvah:
  - o končanem zbiranju in analiziranju podatkov, informacij in dokumentacije v zvezi z neko transakcijo, osebo, premoženjem ali sredstvi, pri katerih so bili podani razlogi za sum storitve kaznivega dejanja PD, predhodnih kaznivih dejanj ali kaznivega dejanja FT, ali so bila ugotovljena dejstva, ki so ali bi lahko bila povezana s PD, predhodnimi kaznivimi dejanji ali FT
- pisno obvestilo o kakovosti zagotovljenih informacij o ST, opisu suma in dokumentacije, ki so jih predložili ob prijavi, ter o pravočasnosti prijave

IZJEMA: obvestilo se ne posreduje, če bi to lahko škodovalo potekajočemu analitičnemu delu Urada, preiskavi ali izreku upravnega ukrepa

Prepoved razkritja

Zaposleni, vključno s člani upravnih, nadzornih ali drugih poslovnih organov, oziroma druge osebe, ki so jim kakor koli dostopni podatki **stranki, tretji osebi ali drugemu nadzornemu organu (!)** ne smejo razkriti:

- da je bil ali da bo podatek, informacija ali dokumentacija o stranki ali transakciji sporočen/-a Uradu;
- da je Urad zahteval predložitev podatkov iz zakona;
- da je Urad začasno ustavil transakcijo oziroma v zvezi s tem zavezancu dal navodila, razen v primeru, ko je razkritje v skladu z navodili Urada;
- da je Urad zahteval tekoče spremljanje poslovanja stranke;
- da Urad zoper stranko ali tretjo osebo na podlagi zakona opravlja ali bo opravljal operativno analizo;
- da je zoper stranko ali tretjo osebo uveden ali bi bil lahko uveden predkazenski ali kazenski postopek zaradi PD ali FT.

O umiku tajnosti odloča predstojnik Urada.

Prepoved razkritja ne velja v primeru, ko predložitev podatkov zahteva sodišče v kazenskem postopku.

Naloge pooblaščenca za PPD in FT pri DZU

- skrbi za vzpostavitev, delovanje in razvoj sistema odkrivanja in preprečevanja PD in FT;
- skrbi za pravilno in pravočasno sporočanje podatkov Uradu;
- sodeluje pri pripravi in spremembah operativnih postopkov ter pri pripravi določb notranjih aktov DZU, ki se nanašajo na preprečevanje in odkrivanje PD in FT;
- sodeluje pri izdelavi smernic za opravljanje kontrole v zvezi s preprečevanjem in odkrivanjem PD in FT;
- spremlja in koordinira dejavnosti DZU na področju odkrivanja in preprečevanja PD in FT;
- sodeluje pri vzpostavitvi in razvoju informacijske podpore za izvajanje dejavnosti v zvezi z odkrivanjem in preprečevanjem PD in FT;
- upravi ali drugemu poslovodnemu organu daje pobude in predloge za izboljšanje sistema odkrivanja in preprečevanja PD in FT;
- sodeluje pri pripravi programov strokovnega usposabljanja in izobraževanja zaposlenih na področju preprečevanja in odkrivanja PD in FT.

Vodenje evidenc

DZU je dolžan voditi evidence o transakcijah in sklenjenih poslovnih razmerjih (podatki pridobljeni na podlagi opravljenega pregleda stranke), in sicer :

1. evidenco podatkov o strankah, poslovnih razmerjih in transakcijah iz prvega odstavka 150. člena ZPPDFT-2;
2. evidenco sporočenih podatkov Uradu iz 75. in 76. člena ZPPDFT-2.
3. evidenco o dostopu nadzornih organov iz prvega odstavka 152. člena ZPPDFT-2 do podatkov, informacij in dokumentacije

Hramba podatkov

- DZU morajo hraniti podatke in dokumentacijo pridobljeno na podlagi določb ZPPDFT-2 najmanj **10 LET** po opravljeni transakciji ali prenehanju poslovnega razmerja
- DZU hrani podatke o pooblaščenцу, notranji kontroli, izobraževanju delavcev **4 LETA** po imenovanju pooblaščenca in namestnika pooblaščenca, opravljenem strokovnem usposabljanju in notranji kontroli

III. SUMLJIVE TRANSAKCIJE

Kaj je sumljiva transakcija?

je vsaka nameravana ali izvršena transakcija, v zvezi s katero zavezanec ve ali ima razloge za sum, da premoženje ali sredstva izvirajo iz kaznivih dejanj, ki bi lahko predstavljala predhodno dejanje za pranje denarja ali so povezana s financiranjem terorizma ali po značilnostih ustrezajo indikatorjem za prepoznavanje sumljivih transakcij, ki napotujejo na razloge za sum PD ali FT.

Kaj je seznam indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij PD ali FT?

je seznam, namenjen uslužbencem DZU, da pri izvajanju nalog iz ZPPDFT-2 lažje prepoznavajo tipične znake transakcij, v zvezi s katerimi lahko obstajajo razlogi za sum PD ali FT, pri čemer upošteva:

- zapletenost in obseg izvajanja transakcij,
- neobičajno sestavo, vrednost ali povezanost transakcij, ki nimajo jasno razvidnega ekonomskega ali pravno utemeljenega namena, oziroma niso v skladu, ali so v nesorazmerju z običajnim oziroma pričakovanim poslovanjem stranke, in
- druge okoliščine, ki so povezane s statusom ali drugimi lastnostmi stranke

INDIKATORJI PRANJA DENARJA

Sum v zvezi s transakcijo

- transakcija je ekonomsko ali pravno nelogična;
- nenavadna narava transakcije ali nenavadne okoliščine, ki transakcijo spremljajo;
- transakcija ima značilnosti gospodarskih ali drugih kaznivih dejanj;
- ponudba nesorazmerno visoke ali nizke cene ali provizije ali drugih nenavadnih pogojev za izvedbo transakcije;
- drobljenje zneskov, pri katerih se zahteva identifikacija stranke, na manjše dele;
- nenadno povečanje obsega ali vrednosti poslovanja stranke brez utemeljenega razloga in v nesorazmerju z običajnim poslovanjem stranke

Sum v zvezi s stranko

- uporaba ponarejenih identifikacijskih dokumentov;
- oseba se ne želi identificirati z vsemi zahtevanimi podatki ali da napačne podatke;
- oseba odpove transakcijo, ko zve za dolžnost identifikacije;
- oseba se nenavadno vede (očitna napetost ipd.);
- oseba se v organizaciji pojavi v spremstvu sumljivih ljudi;
- oseba je že bila kaznovana ali ovadena za kazniva dejanja (znano iz medijev; obvestil policije, UPPD, ATVPja...)
- oseba je iz države, ki je znana po proizvodnji ali razpečevanju mamil, ali opravlja transakcijo s tako državo;
- oseba je iz države, ki je znana kot davčni raj, ali opravlja transakcijo s tako državo

Seznami so objavljeni na spletni strani Urada in drugim mednarodnih organizacij (npr. FATF, IMF, ipd.)

INDIKATORJI FINANCIRANJA TERORIZMA

- Poslovno razmerje sklepa fizična ali pravna oseba, ki je vključena v aktivnosti organizacije, ki podpira cilje in zahteve teroristične organizacije.
- Razmerje sklepa fizična ali pravna oseba, ki bi glede na obstoječe okoliščine lahko bila povezana s teroristično organizacijo.
- Stranka želi vstopiti v poslovno razmerje, ki ni skladno z njenimi cilji.
- Ni logične povezave med izvršenimi posli in dejavnostjo stranke.
- Izjave in podatki pri postopku identifikacije so nekonsistentni (napačno navajanje prebivališča državljanstva, priimka, datuma rojstva, naziva podjetja, sedeža podjetja, dejavnosti)

- Veliko število pooblaščenцев za sklepanje poslov v imenu pravne osebe ali neprofitne organizacije.
- Stranka prihaja (ima stalno ali začasno bivališče) iz države ali regije, ki podpira terorizem ali financiranje terorizma.
- Stranka se nahaja na seznamu VS OZN ali na seznamu EU, zoper katero velja omejevalni ukrep prepovedi posedovanja in razpolaganja s finančnimi sredstvi .
- Uporaba finančnega instrumenta, za katerega se plača visoka provizija.
- Pri transakciji stranka uporablja finančne instrumente z neformalnimi zapisi, inicialkami, znaki.

- Finančne aktivnosti neprofitnih organizacij se ne skladajo s cilji in nameni, za katere je bila ustanovljena neprofitna organizacija.
- Neprofitna organizacija nakazuje sredstva v države ali regije, ki so znane po tem, da podpirajo terorizem ali financiranje terorizma.
- Neprofitna organizacija večino svojih transakcij opravi v gotovini.
- Finančna sredstva neprofitne organizacije se nahajajo na računih fizičnih oseb

V. VLOGA ATVP

- Sodeluje pri sestavi seznama indikatorjev
- Izdaja priporočila in smernice v zvezi z izvajanjem posameznih določb ZPPDFT-2 pri zavezancih, ki jih nadzira
- Opravlja nadzor nad izvajanjem ZPPDFT-2
- Obvešča Urad o dejstvih, ki so ali bi bila lahko povezana s PD ali FT

Ukrepi ATVP v primeru ugotovitve kršitev ZPPDFT-2

- odredi ukrepe za odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti v roku, ki ga sama določi;
- izvede postopke v skladu z zakonom, ki ureja prekrške;
- predlaga pristojnemu organu sprejetje ustreznih ukrepov;
- javno objavi informacijo v zvezi z ukrepi nadzora in sankcijami zaradi prekrškov, ki so jih izrekli zaradi kršitev tega zakona;
- odredi druge ukrepe in dejanja, za katere je pooblaščen z zakonom ali drugim predpisom.

VI. VLOGA UPPD

- je organ v sestavi Ministrstva za finance
- sprejema, zbira in analizira finančne podatke o strankah in transakcijah, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum PD ali FT
- posreduje svoje ugotovitve v obliki obvestil in informacij pristojnim drž. organom (policiji, državnemu tožilstvu, SOVA, FURS, ATVP itd.)
- sodeluje in izmenjuje finančne podatke s tujimi uradi
- je član mednarodne skupine EGMONT
- nima policijskih pooblastil
- izvaja inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem ZPPDFT-2 na kraju samem in zunaj njega

VII. SANKCIJE ZARADI KRŠITEV ZPPDFT-2

Najtežje vrste prekrškov :

- **pravne osebe:** glede na izkaz prihodkov **od 6.000-120.000 EUR** (za posebno hude oblike kršitev do 1.000.000 EUR ali 2x protipravno pridobljene premoženjske koristi – če gre za kreditno ali finančno institucijo celo do 5.000.000 EUR ali 10% skupnega letnega prometa v predhodnem poslovnem letu)
- **samostojni podjetniki:** glede na izkaz prihodkov **1.000 – 40.000 EUR** (za posebno hude oblike kršitev do 500.000 EUR ali 2x protipravno pridobljene premoženjske koristi – če gre za kreditno ali finančno institucijo celo do 2.500.000 EUR ali 10% skupnega letnega prometa v predhodnem poslovnem letu)
- **odgovorna oseba:** **400 – 4.000 EUR** (za posebno hude oblike kršitev do 250.000 EUR ali 2x protipravno pridobljene premoženjske koristi - če gre za kreditno ali finančno institucijo celo do 500.000 EUR)

Poleg izreka globe se v primeru posebno hudih kršitev odredi tudi trajen ali začasen umik dovoljenja za opravljanje dejavnosti ter začasna prepoved izvrševanja vodstvenih nalog za odgovorno osebo.

Težje vrste prekrškov :

- **pravne osebe: 3.000 – 60.000 EUR**
- **samostojni podjetniki: 500 – 20.000 EUR**
- **odgovorna oseba: 200 – 2.000 EUR**

Lažje vrste prekrškov :

- **pravne osebe: 3.000 – 30.000 EUR**
- **samostojni podjetniki: 250 – 10.000 EUR**
- **odgovorne osebe: 100 – 1.000 EUR**

Z globami se posebej kaznujejo tudi:

- **Izdajatelj sredstev elektronske identifikacije** – če zavezancu na njegovo zahtevo ne predloži podatkov o načinu, s katerim je ugotovil in preveril istovetnost stranke, ki je imetnik sredstva elektronske identifikacije
- **Pravna oseba** - če ne ugotovi ali če ugotovi napačne podatke o svojem dejanskem lastniku, ne vzpostavi in upravlja natančne evidence podatkov o svojih dejanskih lastnikih), če ne posreduje podatkov o svojih dejanskih lastnikih ali če posreduje napačne podatke na zahtevo zavezancev,
- **Zaposleni** - ki vodi postopek sklepanja poslovnega razmerja s stranko, ki je politično izpostavljena oseba, če pred sklenitvijo tega razmerja ne pridobi pisne odobritve nadrejene odgovorne osebe

---

HVALA ZA POZORNOST!

